

— คำปรึกษาที่พบบ่อยจาก “การให้คำปรึกษาด้วยภาษาแม่”
และข้อควรระวังเพื่อป้องกันการเกิดปัญหา —

เป็นที่ทราบกันดีว่า JITCO ได้จัดตั้งหน่วยให้บริการให้คำปรึกษาด้วยภาษาแม่ เพื่อตอบสนองด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อสงสัย และความกังวลของผู้ฝึกงาน และผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคทุกคน

ต่อไปนี้จะขอแนะนำการให้คำตอบจากคำปรึกษาในช่วงระยะหลังที่ผ่านมา ที่พบเห็นกันบ่อยเป็นพิเศษ รวมทั้งข้อควรระวังต่างๆ เพื่อนำไปพิจารณาเป็นข้อมูลอ้างอิงต่อไป

คำถาม 1: ค่าเบี่ยเลี้ยงในทำงานนอกเวลา (ค่าล่วงเวลา) ของผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิค

คำตอบ 1: กรณีที่ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคทำงานเกินจากช่วงเวลาที่กำหนด ตามกฎหมาย อันได้แก่ การทำงานนอกเวลา หรือการทำงานในวันหยุด จะได้รับค่าจ้างเพิ่มในส่วนของเวลาทำงานนั้นๆ โดยยึดตามกฎหมายมาตรฐานแรงงาน ซึ่งผู้ว่าจ้างงานจะต้องจ่ายเงิน 25 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปสำหรับการ

— 「母国語相談」によくある相談と
トラブル防止のための留意点 —

JITCOでは、母国語相談窓口を設置し、技能実習生・研修生の皆さんからの疑問や悩みなどの相談に応じていることは、既にご承知のとおりです。

最近寄せられた相談の中から、特に多い相談の回答及び留意すべき点を紹介しますので参考にしてください。

Q-1 : 技能実習生の時間外手当（残業代）について

A-1 : 技能実習生が法定の労働時間を超えて、時間外又は休日に労働を行った場合には、その労働時間について労働基準法に基づき割増賃金が支払われます。時間外労働については25%

ทำงานนอกเวลา และ 35 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปสำหรับการทำงานในวันหยุด
มูลค่าอัตราที่ต้องจ่ายเพิ่มของชั่วโมงการทำงานนอกเวลา และการทำ
งานในวันหยุด นั้น จะมีกำหนดในเอกสารแจ้งเงื่อนไขการทำงาน และ
ระเบียบการทำงานขององค์กรที่จัดให้มีการฝึกงาน (อุตสาหกรรม ฯลฯ) แต่
ละแห่ง หากผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคคนใดมีข้อสงสัย โปรดตรวจสอบ
กับเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำขององค์กรที่จัดให้มีการฝึกงาน หรือเจ้าหน้าที่
ที่ให้คำปรึกษาของกลุ่มองค์กรกำกับควบคุมดูแล

คำถาม 2: การหัก ณ ที่จ่าย นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด (เช่น ค่าที่อยู่
อาศัย ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา)

คำตอบ 2: ผู้ใช้แรงงานที่ทำงานในสถานประกอบการ และครอบคลุมถึงผู้ฝึก
ปฏิบัติงานด้านเทคนิค แต่ละเดือนจะมีการหักเงิน ณ ที่จ่าย จากเงินเดือน
ตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ค่าประกันสุขภาพ ค่าประกันเงินบำนาญ
สวัสดิการ (สถานประกอบการบางแห่ง อาจมีค่าประกันเงินบำนาญเงินบำนาญ
สวัสดิการเพิ่ม) ค่าประกันการจ้างงาน ภาษีเงินได้ บางแห่งอาจมีภาษีที่อยู่
อาศัย โดยจะทำการคำนวณแล้วหักตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคส่วนใหญ่อาจมี
รายการค่าใช้จ่ายที่ หัก ณ ที่จ่าย นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดได้ โดยมี
การระบุอย่างชัดเจนในสัญญาว่าจ้างงาน (การใช้แรงงาน) หรือเอกสารแจ้ง
เงื่อนไขการจ้างงาน ถึงค่าใช้จ่ายที่อยู่อาศัย ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปาตาม
ข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และสิ่งเหล่านี้คือรายการการหัก ณ ที่
จ่ายดังกล่าว ซึ่งจะแตกต่างจากรายการที่ถูกหักตามที่กฎหมายกำหนด
เนื่องจากเป็นข้อกำหนดโดยความเห็นชอบระหว่าง ผู้ว่าจ้างกับผู้ฝึกปฏิบัติ
งานด้านเทคนิคตามจำนวนเงินที่ระบุอยู่ในสัญญาจ้างงาน หรือเอกสารแจ้ง
เงื่อนไขการจ้างงาน

เมื่อมีการทำสัญญาจ้างงาน หรือการต่อสัญญาจ้างงาน ผู้ฝึกปฏิบัติงาน
ด้านเทคนิคทุกคนจะได้รับเอกสารแจ้งเงื่อนไขการทำงานจากองค์กรที่จัด
ให้มีการฝึกงาน ดังนั้น โปรดอ่านตรวจสอบจำนวนของเงินเดือน ค่าจ้าง
รายชั่วโมง เวลาทำงาน ช่วงเวลาการพัก วันหยุด จำนวนเงินที่หัก ณ ที่จ่าย
ตามที่กฎหมายกำหนด ไปจนถึงจำนวนเงินที่หัก ณ ที่จ่ายที่อยู่เหนือ
จากที่กฎหมายกำหนด หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดสอบถามก่อนที่จะ
เซ็นชื่อลงในสัญญาว่าจ้างงานนั้นๆ

คำถาม 3: ว่าด้วยการขอรับวันหยุดที่ได้รับค่าจ้าง

คำตอบ 3: วันหยุดที่ได้รับค่าจ้าง เป็นสิทธิของผู้ใช้แรงงานตามที่กฎหมายระบุ
โดยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่องค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานกำหนดไว้
อย่างไรก็ตาม กรณีที่องค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานมีเหตุผลที่เหมาะสม
ตามตารางเวลาการทำงานที่กำหนดไว้ ฯลฯ จะสามารถขอให้ผู้ใช้แรง
งานเปลี่ยนช่วงเวลาการรับวันหยุดได้ ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคทุกท่าน
จึงไม่ควรยืนยันที่จะขอรับวันหยุดให้ได้แต่ฝ่ายเดียว แต่ควรหารือกับเจ้า
หน้าที่ให้คำแนะนำล่วงหน้า แล้วจึงค่อยกำหนดวันหยุด

ภายหลังจากเดินทางเข้าประเทศญี่ปุ่น ในทันทีที่การอบรมสิ้นสุดลง
และนับจากวันที่เริ่มการปฏิบัติงานด้านเทคนิคเป็นเวลา 6 เดือน หาก
สัดส่วนการเข้าทำงานในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีมาก 80 เปอร์เซ็นต์ตาม
กฎหมาย จะได้รับวันหยุดที่ได้รับค่าจ้าง 10 วัน และหลังจากนั้นจะได้รับ
ตามจำนวนปีของการทำงาน

以上、休日労働については35%以上の割増賃
金を使用者は支給しなければなりません。

実際の割増賃金の額や、割増賃金の支給対
象となる時間外及び休日の労働時間は、労働
条件通知書や各実習実施機関（企業等）の就
業規則等で定められています。技能実習生の
皆さんの中で不明点がある方は、実習実施機
関の指導員や監理団体の相談員に一度確認を
してみてください。

Q-2: 賃金からの法定外控除（住居費、水道光熱
費等）について

A-2: 技能実習生を含む企業等で働く労働者は、
毎月の給料から法定控除として、健康保険料、
厚生年金保険料（企業によっては更に厚生年
金基金保険料）、雇用保険料、所得税、企業に
よっては住民税が、法令等の定める料率によ
り計算され控除されます。

さらに、大多数の技能実習生には、法定外
控除費目として、労使協定に基づいて住居
費・水道光熱費が控除される旨が雇用（労働）
契約書・雇用条件通知書に明記されています。
これらの費目に関する控除金額は、法定控除
とは異なり、雇用契約書や労働条件通知書に
明記された金額に対して雇用者と技能実習生
の合意によって決定されます。

技能実習生の皆さんは、雇用契約の締結や
更新の時には、実習実施機関より、労働条件
通知書が交付されますので、月給又は時給、
就業時間、休憩、休日、法定控除及び法定外
控除の金額について、必ず確認し、疑問があ
る場合は、雇用契約書に署名する前に質問を
してください。

Q-3: 有給休暇の取得について

A-3: 有給休暇は、法律上認められている労働
者の権利ですから、実習実施機関が定める所
定の手続きに従い取得をすることができます。
ただし、実習実施機関にも業務上の予定等正
当な理由がある場合には、取得時季の変更を
労働者に求めることができますので、技能実
習生の皆さんは一方的に取得を主張するの
ではなく、事前に指導員等と協議して取得日
を決定してください。

日本入国直後の講習が終了し、技能実習が
開始した日から6ヶ月経過した時点で、その期
間の出勤率が80%以上あれば、法律上10日間

ไม่เพียงแค่วันหยุดที่ได้รับเงินเดือนเท่านั้น หากผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคคนใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวันหยุดพิเศษอื่นๆ เช่น วันหยุดในช่วงสิ้นปีปีใหม่ วันหยุดภาคฤดูร้อน เป็นต้น สามารถขอให้เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยอธิบายให้ฟังได้

คำถาม 4: ว่าด้วยการรักษาสิทธิมนุษยชน

คำตอบ 4: ตาม “แนวทางการควบคุมดูแลการเดินทางเข้าประเทศญี่ปุ่นและการทำนักของผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิค” ของกรมตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงยุติธรรมระบุว่า การห้ามไม่ให้ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคออกนอกสถานที่ ห้ามไม่ให้พบผู้ที่มาเยี่ยมเยือน รวมถึงการห้ามไม่ให้มีโทรศัพท์มือถือถือขึ้น ถือเป็นการขัดขวางต่อการติดต่อญาติ เพื่อนฝูง เป็นการกระทำจัดการดูแลที่ไม่เหมาะสม และจัดอยู่ในข่ายของการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ เกี่ยวกับประเด็นที่องค์กรกำกับควบคุมดูแล หรือองค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานเก็บรักษาหนังสือเดินทาง สมุดบัญชีธนาคาร บัตรประจำตัวคนต่างด้าวเอาไว้ รวมทั้งที่เป็นความประสงค์ของผู้ฝึกงาน ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิค การกระทำเช่นนี้ เป็นการกระทำที่องค์กรกำกับควบคุมดูแล หรือองค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานไม่ควรกระทำ

ขอให้ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคทุกท่าน กรุณาเก็บรักษาหนังสือเดินทาง สมุดบัญชีธนาคารและของมีค่าอื่นๆ ในความรับผิดชอบด้วยตัวของท่านเอง

คำถาม 5: การเข้าระบบเงินบำนาญประชาชน เงินบำนาญสวัสดิการ และการขอคืนเงินบำนาญสวัสดิการ

คำตอบ 5: ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคตั้งแต่อายุ 20 ปีขึ้นไป (ที่ได้ลงทะเบียนคนต่างด้าวไว้) และมีที่อยู่อาศัยในประเทศญี่ปุ่น มีหน้าที่ต้องเข้าระบบเงินบำนาญประชาชน ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคของผู้ประกอบการนิติบุคคล และผู้ประกอบการส่วนบุคคล ที่มีพนักงานตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปในเวลาที่งานปกติ ตามกฎข้อบังคับแล้วต้องเข้าระบบการประกันบำนาญสวัสดิการ สำหรับกรณีเช่นนี้ จะต้องชำระเงินประกันบำนาญสวัสดิการ (พร้อมกับค่าประกันสุขภาพ) ทุกเดือน ด้วยการหักจากเงินเดือน

ในยามที่ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงาน และจะเดินทางกลับประเทศ เมื่อชำระค่าประกันเงินบำนาญ ครบ 6 เดือนขึ้นไป จะสามารถขอคืนเงินบำนาญสวัสดิการจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นได้

ผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคจะต้องดำเนินการขอคืนเงินบำนาญสวัสดิการจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นด้วยตัวท่านเอง ดังนั้นก่อนเดินทางกลับประเทศ โปรดรับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขอคืนเงินบำนาญสวัสดิการจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น พร้อมสมุดเงินบำนาญจากองค์กรกำกับควบคุมดูแล หรือองค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงาน และขอให้ผู้รับผิดชอบขององค์กรกำกับควบคุมดูแล หรือองค์กรที่จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานอธิบายขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินเรื่องต่างๆ ให้ทราบอย่างชัดเจนจนหมดข้อสงสัย

の有給休暇が付与され、その後も勤務年数に応じて付与されます。

技能実習生の皆さんは、有給休暇だけでなく、年末年始の休暇、夏季休暇などの特別休暇について不明事項がある場合は、指導員に説明をお願いしてみてください。

Q-4: 人権保護について

A-4: 法務省入国管理局の「技能実習生の入国・在留管理に関する指針」によると、技能実習生の外出や来客との面会の一方的な禁止や携帯電話の所持を禁止して親族や友人等との連絡を困難にすることは、不適切な管理として、不正行為認定等の対象としています。

また、旅券・通帳・外国人登録証明書等を監理団体や実習実施機関が預かることについては、仮に技能実習生や研修生からの要望があつたとしても監理団体や実習実施機関は預かるべきではないとされています。

技能実習生の皆さんは、旅券や通帳などの貴重品は、自己責任で保管・管理してください。

Q-5: 国民年金・厚生年金の加入、脱退一時金の請求について

A-5: 日本の住所を有する(外国人登録をしている)20歳以上の技能実習生は、国民年金に加入することが義務づけられています。法人事業者や常時5人以上の従業員を使用する個人事業者の技能実習生は、原則として厚生年金保険へ加入することとなります。この場合、毎月の給料から厚生年金保険料を(健康保険料とともに)納めなければなりません。

そして、技能実習生が、技能実習を修了して帰国の際に、年金保険料を6ヶ月以上納めていること等の諸条件を満たしていれば、脱退一時金の請求を行うことができます。

技能実習生の皆さんは、脱退一時金請求手続きを、自ら行うことが必要になりますので、帰国前に、監理団体や実習実施機関から脱退一時金の請求に係る資料や年金手帳等を必ず受け取ってください。具体的な手続きについては、監理団体や実習実施機関の担当者に、説明を求め、不明事項が無いようにしてください。